

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

**Збірник
матеріалів III-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

**14-16 квітня 2021 року,
м. Одеса**

У Збірнику опубліковано матеріали III-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», яка проходила 14-16 квітня 2021 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій від 06.04.2021, протокол № 13.

Матеріали, занесені до Збірника, друкуються за авторськими оригіналами. За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора Б.В. Єгорова.

Укладач Л.Д. Риженко

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор, академік НАН України (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	директор Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцент
Ланженко Л.О.	начальник Навчально-методичного відділу НЦООП, к.т.н., доцент
Кручек О.А.	начальник Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Мураховський В.Г.	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Агєєва І.М.	декан факультету менеджменту, маркетингу і логістики, к.е.н., доцент
Зімін О.В.	декан факультету низькотемпературної техніки та інженерної механіки, к.т.н., доцент
Купріна Н.М.	декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к.е.н., доцент
Ліщенко Н.В.	декан факультету комп'ютерних систем та автоматизації, д.т.н., професор
Саркісян Г.О.	декан факультету технології вина та туристичного бізнесу, к.т.н., доцент
Соц С.М.	декан факультету технології зерна і зернового бізнесу, к.т.н., доцент
Ткач В.О.	декан факультету інноваційних технологій харчування і ресторанно-готельного бізнесу, д.е.н., професор
Шарахматова Т.Є.	декан факультету технології та товарознавства харчових продуктів і продовольчого бізнесу, к.т.н., доцент
Шестопалов С.В.	декан факультету комп'ютерної інженерії, програмування та кіберзахисту, к.т.н., доцент
Шпирко Т.В.	декан факультету нафти, газу та екології, к.т.н., доцент

винні вміти визначати провідну модальність здобувачів та застосовуватися фактично всі наявні прийоми, але з різною частотою.

УДК 372.853

**МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ
«ЕКОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ»**

**О.Л. Гаркович, М.М. Мадані, Р.І. Шевченко,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Нині в культурному авангарді суспільства склалося переконання про пріоритетну роль екологічної освіти, у формуванні морального ставлення до природи для запобігання її подальшої деградації. Діяльність, орієнтована на задоволення нагальних потреб, нерідко завдає непоправної шкоди стану біосфери, що веде до погіршення здоров'я, підвищення дитячої смертності, скорочення тривалості життя людей.

Формування відповідального ставлення людей до навколишнього середовища передбачає дотримання правових і морально-етичних принципів природокористування, активну екологічну діяльність в своєму регіоні.

Одне з головних завдань освіти – виховання екологічної грамотності, а потім – екологічної компетентності, культури особистості і суспільства.

Стратегія реалізації даного завдання вимагає визначення перспективної лінії розвитку безперервної екологічної освіти індивідуума. Основними її компонентами є: збагачення позитивного наукового і практичного досвіду взаємодії людини і соціальної сфери – формування відповідального ставлення особистості, суспільства до природи, матеріальним, соціальним і духовним цінностям; утвердження пріоритету всіх форм життя як умови існування людини; забезпечення розвитку людини, її схильностей, творчих здібностей, благополуччя її здоров'я в умовах оптимізації системи «природа - людина» [1].

Організація процесу екологічного виховання будується на основі двох підходів: комплексного і особистісного. Комплексний підхід передбачає єдність усіх аспектів виховання: громадянського, патріотичного, духовного, розумового, морального та т.і., а особистісний передбачає формування відповідальності кожної особистості перед суспільством за нинішній стан навколишнього середовища та майбутнє людства.

Існує багато шляхів підвищення ефективності екологічної освіти. Один з них – екологізація змісту дисциплін, що вивчаються, причому екологічний зміст включається наскрізно в смислові блоки лекційного курсу, семінарських і практичних занять.

Екологічна підготовка повинна виконувати методологічну, мотиваційно-ціннісну, пізнавально-інформаційну, прогностичну функції. Вивчення сучасного стану проблеми дозволило виявити переважно два аспекти екологіч-

ної підготовки: теоретичний і прикладний. Теоретичний аспект дослідження спрямований на розробку шляхів і способів формування екологічної культури, екологічної вихованості та готовності до окремих видів екологічної діяльності. Прикладний аспект пов'язаний з розробкою проблеми екологічної поведінки з позиції потреб особистості, характеру її діяльності, вивчення підходів до визначення смислових меж поняття «Екологічна компетентність» [2].

Розробка змісту поняття «екологічна компетентність» дозволила запропонувати наступне визначення: екологічна компетентність – це єдність теоретичної (сукупності екологічних знань, умінь, навичок) і практичної (організаторські та комунікативні вміння) готовності до здійснення професійної діяльності з формування екологічної культури, готовності до екологічно грамотної поведінки.

Професійна підготовка фахівців до ефективного здійснення процесу комплексної екологічної освіти повинна складатися з п'яти наступних блоків: еколого-теоретичного, психолого-педагогічного, еколого-гуманітарного, натуралістичного і методичного.

Еколого-природничий блок підготовки включає володіння вмінням використовувати екологічний потенціал природничо-наукових дисциплін.

Еколого-гуманітарний блок передбачає підвищену ерудицію майбутнього фахівця в джерелах екологічної інформації.

Натуралістичний блок підготовки передбачає формування практичних умінь і навичок взаємодії з природними об'єктами як в природному, так і антропогенному середовищі.

Психолого-педагогічний блок передбачає спеціальну підготовку: оволодіння такими галузями наукових знань, як екологічна психологія та екологічна педагогіка.

Методичний блок передбачає різносторонню методичну і технологічну підготовку, оволодіння комплексом умінь, що дозволяють ефективно здійснювати процес екологічної освіти.

Критеріями сформованості екологічної компетентності майбутнього фахівця є:

1. Мотиваційний – готовність управляти власним навчально-виховним процесом на основі принципів функціональної мобільності, в контексті професійної діяльності, комплексності, екологічної спрямованості;

2. Когнітивний – знання концептуальних основ організації екологічної освіти, нових освітніх технологій, форм і методів навчання в умовах екологізації освіти, типолого-педагогічних основ екологічного виховання та розвитку.

3. Операційний – сформованість теоретичних і практичних умінь, що дозволяють успішно здійснювати професійну діяльність в умовах екологізації освіти.

У результаті дослідження вдалося виявити кілька рівнів розуміння і прийняття студентами принципів сучасної екології та екологічної освіти в

залежності від застосування і реалізації всіх можливостей інтеграційного підходу [1, 2].

На першому рівні здобувачі вищої освіти недостатньо оцінюють професійну значущість загальноосвітніх і фахових дисциплін, орієнтуючись на розуміння професіоналізму як вузької професійної спеціалізації.

На другому рівні відбувається розуміння єдності світу, абсолютної взаємозалежності його складових. Студенти починають усвідомлювати, що виділення наукових галузей і навчальних дисциплін в рамках того чи іншого освітнього циклу носить відносний характер, виконує функції системоутворюючого фактора.

Третій рівень характеризується тим, що студенти починають самостійно формувати інтегровані екологічні знання; виділяти міжпредметні зв'язки, що забезпечують структурування цілісного знання.

На основі аналізу наявного досвіду організації екологічної освіти ми розробили наступні шляхи, способи подолання наявних недоліків:

1. Необхідно критичне переосмислення змісту базових дисциплін;
2. Потрібно обґрунтування достатності їх насичення знаннями теоретичних основ екологічної компетентності;
3. Необхідний аналіз навчального плану з метою виявлення логічних інформаційних зв'язків дисциплін, які здійснюють формування екологічної компетентності, встановлення раціональної послідовності їх вивчення;
4. Назріла необхідність переробки змісту курсів відповідно до досягнень науки, соціального досвіду, освітньої практики.

Література

1. Екологічна компетентність учителя Нової української школи. Навчально-методичний посібник в таблицях і схемах / Упорядники Коваль О. В., Погасій І. О. – Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2019. – 40 с.
2. Трубачева С.Е. Умови реалізації компетентнісного підходу в навчальному процесі // Компетентнісний підхід часної освіти: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О.В. Овчарук. К."К.І.С.", 2004. – С. 53-58.

УДК 1.101.8

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФІЇ У ВИШІ

Ю.М. Мельник, Г.А.Шевченко,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Методика, як розділ науки про правила і методи викладання навчальної дисципліни, виділилася з теорії навчання, дидактики, поняття якої було вперше введено у XVII сторіччі німецьким педагогом В. Ратке, який розумів останню, не тільки як загальну теорію навчання і виховання, а й як засіб перетворення якісного сучасного йому німецького суспільства.

24	МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Г.І. Віват, А.В. Лупол, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	71
25	РОЛЬ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ О.В. Гриньків, О.І. Філіпенко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	73
26	СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВИЩОЇ ОСВІТИ К.Ж. Саргсян, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	74
27	ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО МЕНТАЛІТЕТУ СТУДЕНТА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ К.Ж. Саргсян, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	76
28	ПРО ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ТЕХНІЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ А.О. Соловей, Т.С. Ботіка, О.А. Мамроцька, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	77
29	АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО НАПРЯМУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Н.М. Купріна, Т.М. Ступницька, О.П. Антонюк, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	79
30	РОЛЬ ЗОВНІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ В НАВЧАННІ М.М. Кологривов, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	80
31	PROS AND CONS OF DISTANCE LEARNING Nadiia Kushnirenko, Anna Palamarchuk, Sergey Patyukov, Odessa National Academy of Food Technologies, Odessa	82
32	МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ З ОСНОВ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З.М. Сахарова, В.І. Булюк, В.В. Пуга, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	85
33	ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ Д.О. Жигунов, Н.В. Хоренжий, О.С. Волошенко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	88
34	МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПОНЯТТЯ «ЕКОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ» О.Л. Гаркович, М.М. Мадані, Р.І. Шевченко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	90
35	МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФІЇ У ВИШІ Ю.М. Мельник, Г.А. Шевченко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	92
36	НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ Л.А. Бахчиванжи, О.В. Євтушок, Р.Р. Значек, Одеська національна академія харчових технологій, Одеса	94

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У III-й ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ
2. ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»
3. Івано-Франківський національний медичний університет
4. Одеський національний медичний університет
5. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ
6. ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
7. Херсонська державна морська академія
8. Kyiv National University of Technologies and Design
9. Харківський національний університет радіоелектроніки
10. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
11. Львівський національний університет імені Івана Франка
12. Державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, м. Переяслав
13. Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
14. Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
15. Харківський національний університет внутрішніх справ
16. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ
17. Національний університет харчових технологій, м. Київ
18. Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, м. Сєверодонецьк
19. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
20. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
21. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
22. Київський національний торговельно-економічний університет
23. Одеський національний політехнічний університет
24. Покровський педагогічний фаховий коледж, м. Покровськ
25. Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ